

Ieva Upleja,
FKTK galvenā sabiedrisko
attiecību speciāliste,
KLIENTU SKOLAS vadītāja

Mūsu finanšu gudrība ir izmērīta

Šis gads finanšu pratības veicināšanas ziņā Latvijā bijis pagrieziena punkts – nostiprināts sadarbības tīkls starp atbildīgajām iestādēm, sadalītas lomas, un jāķeras klāt pie darba, piedāvājot ikvienam iedzīvotājam atbilstošākās izglītošanās iespējas finanšu lietās. Bet kā zināt, kuri ir tie vajākie posmi mūsu kopīgajā finanšu pratībā? Lai to noskaidrotu, FKTK ir veikusi pirmo Latvijas finanšu pratības "diagnostiku" jeb iedzīvotāju aptauju – 61 jautājums par dažādiem tematiem, uzdevumu risināšana un attieksme pret dažādiem izteikumiem. Tas bija filtrs, kam bija pakļauti aptaujas dalībnieki.

Mūsu kopīgā finanšu pratība šogad ir saņēmusi +20,6 punktus. Tāda ir vidējā atzīme. Mums patiešām ir kur augt, jo maksimālais punktu skaits (kopā septiņos tematos), ko varējām iegūt, ir +99. Galvenie secinājumi: esam kļuvuši atbildīgāki personisko finanšu plānošanā, vairāk uzmanības pievēršam uzkrājumiem, nevis kredīšanās iespējām, tomēr nosacīti zemais ieņēmumu līmenis daudziem vēl neļauj tos veidot. Vissliktāk Latvijas iedzīvotājiem veicas ar ilgtermiņa finanšu plānošanu, protams, arī pensijas periodam. Attiecīgi divos tematos Latvijas sabiedrība ir ieguvusi mīnus punktus – sadaļā "Kredīti" –0,2 punkti un sadaļā "Pensijas" –0,5 punkti.

FKTK izstrādāto mērinstrumentu turpmāk sauksim par Latvijas Finanšu pratības indeksu, un ar to ikviens varēs darboties internetā mūsu Klientu skolā, piemēram, vērtējot zināšanu izmaiņas no gada uz gadu. Indekss būs interesentiem pieejams janvāra vidū.

Naudas brīnumu pasaule

Gadu mijā viens otram novēlam daudz laimes un dāvinām cūciņas – krājkasītes. IZRĀDĀS, DAŽI LATVIEŠU SAKĀMVĀRDI IR KĀ NO FINANŠU PRATĪBAS ROKASGRĀMATAS ŅEMTI, PIEMĒRAM, "Naudas lietu nekad nesagaidīsi!". Tātad jārosās pašiem, jāvērtē ikviena iespēja nopelnīt, jāsaņemnieko prātīgi, jo "Grasis pie graša iztaisa dālderī" un "Nauda naudu pelna". Tātad nauda jāapgroza un jāliek gudri lietā, un, kur tā ir, tur nāk klāt, jo ir, ar ko sākt. Te nav nekādas mistikas, jo mūsu senči secinājuši – "Ja makā neskan, tad gudrības trūkst", bet – "Kas māc, tam nāk". Un visbeidzot – "Parāds nav brālis". Tagad zinām, ka kredītsaistības ir pavisam cita rakstura attiecības nekā ģimenes saites. Uz to senči norādījuši.

Patiesi, ja ir skaidrs mērķis, ko gribi sasniegt, tad mazliet vieglāk sevi disciplinēt arī finanšu ziņā. Savu finanšu mērķtiecību ikviens var izmērīt arī šajā testā, kur FKTK laimes cūciņa pateiks, kuram personības tipam esat vistuvāk – tādām, kas nemīl sevi ierobežot un bieži pārdomā savus nolūkus, tādām, kurš prot samērot ikdienas vēlmes un vajadzības un nospraust kādu finanšu mērķi, vai arī tādām, kurš jau īsteno mērķi pēc mērķa un domā par saviem finanšu plāniem ilgtermiņā. Saite: <http://bit.ly/1p9DkLu>

? Mums jautā: **kā starptautiskā situācija, kaimiņvalstu politika pavērsīs Latvijas ekonomikas izaugsmi, kā rubļa kursa krišanās ietekmēs mūsu banku darbību, noguldījumus, kas nākuši no ārvalstīm?**

FKTK eksperti skaidro, ka jaunākie finanšu sektora dati neliecina par vērā ņemamu situācijas pasliktināšanos un Krievijas rubļa vērtības kritums tieši neietekmē Latvijas banku nerezidentu noguldījumus, jo šie noguldījumi ir galvenokārt citās valūtās – ASV dolāros, eiro. Vienlaikus rubļa vērtības samazināšanās var radīt netiešu ietekmi, saistītu ar kaimiņvalstu noguldītāju labklājības izmaiņām, ar biznesa diktētiem lēmumiem, kad nepieciešams daļēji pārorientēt naudas plūsmu uz citām valstīm vai iztērēt neparedzētiem mērķiem, nevis uzkrāšanai kā līdz šim. Turpmākā Latvijas ekonomiskās situācijas attīstība būs atkarīga no mūsu uzņēmēju spējas elastīgi pārorientēt savu biznesu uz drošākiem tirgiem nekā šobrīd austrumos no mūsu valsts.

Jautājiet par tematiem saistībā ar finanšu pakalpojumiem – FKTK eksperti jums atbildēs šajā slejā!

www.klientuskola.lv

Rubrika tapusi sadarbībā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas klientu skolu